

St. prp. nr. 6.

(1934)

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

Finans- og Tolldepartementets innstilling av 12 januar 1934, som er bifalt ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av statsråd Per Lund.)

Under behandlingen av innstillingen fra Finans- og Tollkomitéen om tollavgifter fra 1 juli 1933 (Budgett-innst. S. nr. 149 for 1933, jfr. St. prp. nr. 1 for s. år, kap. 2011) fattet Stortinget den 29 juni 1933 bl. a. følgende beslutning:

«Av hensyn til den internasjonale tollhvile under den økonomiske verdenskonferanse i London blir de forhøielser av tollene på artikler, som Stortinget har besluttet ut over hvad der er foreslått i den kongelige proposisjon, inntil videre ikke å sette i kraft, men å hemmeligholde. Kongen bemyndiges til å sette dem i kraft så snart dertil er anledning under hensyntagen til tollhvilene.»

Beslutningen gjelder nedennevnte tariffposter (løpenumrene refererer sig til tolltariffen for budgett-terminen 1933—34):

1. Forhøielse av grunntollen for «Blyanter etc. 2. c., blyanter og blyantstifter ellers» (l.nr. 39) fra kr. 0,35 til kr. 0,80 pr. kg.

2. Forhøielse av grunntollen for «Fjær etc. 2. b. ellers» (l.nr. 181) fra kr. 0,25 til kr. 0,40 pr. kg.

3. Forandring av bestemmelsen om sesongtoll i anmerkningen under tariffens artikkel «Grønnsaker 1.», hvorved tomater

(under l.nr. 250) skal inngå tollfritt i tiden fra 1 januar til 30 april mot nu 1 januar til 31 mai.

4. Gummiringer, også om heri finnes innlagt tråd eller vev, er utskilt som egen post fra l.nr. 263 med en grunntoll av kr. 0,50 pr. kg., mens grunntollen nu er kr. 0,30 pr. kg.

5. Tøisko med såler av gummielastikum er opført særskilt med en grunntoll av kr. 1,20 pr. kg., mens grunntollen nu er kr. 0,80 pr. kg., idet varen henhører under l.nr. 266.

6. Forhøielse av grunntollen for «Fajanse b. annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølv» (l.nr. 325) fra kr. 0,20 til kr. 0,25 pr. kg.

7. Forhøielse av grunntollen for «Kurver 1. vesentlig av uavbarkedede kvister» (l.nr. 396) fra kr. 0,12 til kr. 0,20 pr. kg.

8. Forhøielse av grunntollen for «Lim d. andre slags» (l.nr. 413) fra kr. 0,08 til kr. 0,10 pr. kg.

9. Forhøielse av grunntollen for klæruller (under l.nr. 532) fra kr. 0,03 til kr.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

0,05 pr. kg. ved at varen er overført til l.nr. 528.

10. Vridd, kortlenket kjetting til snekjeder, hvis ledd ikke overstiger 6 m.m. i diameter, er utskilt som egen post fra l.nr. 530 med en grunntoll av kr. 0,05 pr. kg., mens varen nu er tollfri.

11. Forhøielse av grunntollen for «Ostelo, normal, samt ostefarve» (l.nr. 609) fra kr. 0,06 til kr. 0,15 pr. kg.

12. Uforarbeidede staver av bøk er utskilt som egen post fra l.nr. 836 med en grunntoll av kr. 0,02 pr. kg., mens varen nu er tollfri.

13. Forhøielse av grunntollen for «Vogner etc. 1. e. ytterdekker til gummiringer, felgbånd og massivringer for motorvogner» (l.nr. 893) fra kr. 0,30 til kr. 0,50 pr. kg.

Efter at nærværende departement i skrivelse av 18 september 1933 hadde henstilt til Utenriksdepartementet å treffe de foranstaltninger som Oslo-konvensjonens bestemmelser og Norges tilslutning til den i anledning av den økonomiske verdenskonferanse vedtatte tollhvile måtte nødvendigjøre for at de foran omhandlede «betingede» tollforhøielser kunde settes i kraft, har nevnte departement anbefalt at disse tollforhøielser ikke blir iverksatt.

Utenriksdepartementet har i den anledning under 29 desember 1933 tilstilt nærværende departement en nærmere redegjørelse i saken, hvorav hitsettes:

I.

«Forslaget til den i ovennevnte beslutning omhandlede tollhvile blev oprinnelig fremsatt av Amerikas Forente Stater og blev vedtatt av Folkeforbundets rådskomité til forberedelse av den økonomiske verdenskonferanse på møte i London 12 mai 1933 i en resolusjon av følgende ordlyd:

«Det Forente Kongerikes, Amerikas Forente Staters, Belgias, Frankrikes, Italias,

Japans, Norges og Tysklands regjeringer, som er representert i den forberedende komité for den økonomiske verdenskonferanse, og som er overbevist om at det er nødvendig for et heldig utfall av konferansen at de forholdsregler av alle slags, som for nærværende hemmer den internasjonale handel, ikke blir skjerpet i påvente av at konferansen har hatt anledning til på en effektiv måte å behandle de problemer som derved er reist, erkjenner nødvendigheten av at der ved konferansens åpning blir vedtatt en tollhvile, hvis nærmere bestemmelser blir å fastsette ved felles overenskomst.

Nevnte regjeringer, som er overbevist om at øieblikkelig handling er av den største betydning, er selv enige om, og henstiller inntrengende til alle andre regjeringer som deltar i konferansen å slutte sig hertil, at de hverken før 12 juni eller under konferansen vil ta noget nytt initiativ som kan øke de mange forskjellige vanskeligheter som nu hemmer den internasjonale handel, dog med det forbehold at de har rett til å opsi denne overenskomst på hvilket som helst tidspunkt efter 31 juli 1933 med en måneds forutgående varsel til konferansen.

Et av de viktigste motiver som bringer regjeringene sammen til denne konferanse er ønsket om å overvinne de ovenfor omhandlede hindringer for den internasjonale handel; nevnte regjeringer henstiller derfor til alle andre regjeringer som er representert på konferansen å handle overensstemmende med denne hensikts ånd».

Norges representant i den forberedende komité på møtet i London den 12 mai, sendemann Vogt, uttalte under behandlingen av resolusjonsforslaget bl. a. følgende:

«Før jeg kan godta uten forbehold dette forslag, er det min plikt å meddele komitéen at jeg nettop har mottatt underretning om at der i Norge er fremsatt et budgettforslag vedrørende tollavgifter, som inneholder visse mindre, tekniske forandringer, såsom en ubetydelig forhøielse av tollene på motordeler. Budgettet er allerede av regjeringen forelagt Stortinget, og jeg kan

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

derfor bare vedta resolusjonsforslaget med dette forbehold.»

Det av den forberedende rådskomit  vedtatte forslag til tollhvile blev behandlet av Folkeforbundets r d på m te i Gen ve 24 mai 1933 og følgende resolusjon blev vedtatt av rådet:

«Rådet, som har gjort sig bekjent med den rapport som er forelagt det av formannen for den forberedende rådskomit  for den økonomiske verdenskonferanse vedrørende dens m ter 29 april og 12 mai 1933, uttrykker sin tilfredshet med at de åtte regjeringer som er representert i nevnte komité, er blitt enige sig imellem om i påvente av konferansens åpning og under dens forhandlinger   avstå fra ethvert initiativ som kan øke de vanskeligheter som nu hemmer den internasjonale handel; betrakter denne overenskomst som et godt tegn for konferansens arbeide; anser at tilslutning til denne tollhvile av så mange stater som mulig er nødvendig for å skape en periode av fred og ro under hvilken konferansen kan føre sine forhandlinger, og henstiller inntrengende til alle regjeringer som er innbudt til konferansen, å slutte sig til denne overenskomst og handle overensstemmende med dens  nd.»

Under behandlingen av denne sak uttalte statsminister Mowinckel, som Norges representant i Folkeforbundets r d, følgende:

«Norge har gjennom sin representant i den forberedende komité sluttet sig til planen om tollhvile med et mindre forbehold som var nødvendig fordi Stortinget ennu ikke har vedtatt budgettforslaget om tollavgifter. Det var med stor tilfredshet at den norske regjering sluttet sig til denne plan. I tre år har de makter som undertegnet Oslokonvensjonen søkt å opprettholde en tollhvile sig imellem, og jeg tror at den foreslåtte internasjonale tollhvile vil skape en god stemning og et sunt syn som vil bidra til et heldig resultat av denne viktige konferanse, som verdens velferd avhenger av i like høi grad som av nedrustningskonferansen.»

Med skrivelse fra Utenriksdepartementet av 15 juni 1933 blev formannen i Stortingets finans- og tollkomit  tilstillet forskjellige dokumenter vedrørende den økonomiske verdenskonferanse, som var trådt sammen i London den 12 s. m. Blandt disse dokumenter var også referat av den forberedende komit s forhandlinger på møtet i London 12 mai og av Folkeforbundets rådsmøte i Gen ve 24 mai, hvor, som nevnt, resolusjonen om tollhvilen blev vedtatt.

I skrivelse til Utenriksdepartementet av 16 juni anmodet finans- og tollkomit ens formann om nærmere opplysninger om tollhvilen og i hvilken grad Norge var bundet av den. I sin svarskrivelse av 19 s. m. uttalte stats- og utenriksminister Mowinckel følgende:

«I anledning av Deres skrivelse av 16 ds., hvori De anmoder om å bli meddelt i hvilken grad Norge er bundet av den vedtatte tollhvile under verdenskonferansen, vil jeg gjerne fremholde følgende:

«Den stilling Norge gjennom mange år har inntatt til arbeidet for bedre handelspolitiske forhold og den store interesse som knytter sig hertil for alle deler av vårt lands næringsliv, gjorde det uundg elig at regjeringen både i London og i Gen ve måtte slutte sig til forslaget om tollhvile mens verdenskonferansen varte. Imidlertid blev der begge steder gjort forbehold i anledning av proposisjonen om tolltariffen, som jo ennu ikke var behandlet av Stortinget. Dette forbehold må forståes slik at Stortinget formelt står fritt, men såvel den politikk som landet nu i en årrekke internasjonalt har hevdet, som den tilslutning regjeringen som følge herav har gitt tollhvileforslaget, gjør det efter min mening ønskelig at Stortinget, til tross for det tagne forbehold, ikke foretar endringer i tariffen som kan gi inntrykk av at Norge ikke også i gjerning hylder den politikk det i en årrekke gjentagne ganger har gjort sig til talsmann for.»

Forslaget om tollhvile blev efterhvert tiltrådt av alle stater som var representert

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

på den økonomiske verdenskonferanse. Ved konferansens utsettelse i slutten av juli måned var det forutsetningen at tollhvilen skulde fortsette inntil videre. I den anledning tilstillet den norske delegasjon konferansens president en skrivelse, datert 27 juli, hvori bl. a. uttaltes:

«I betraktning av at flere land som har sluttet sig til tollhvilen, har gjort sin tiltredelse avhengig av forbehold av betydelig rekkevidde og viktighet, ønsker den norske regjering, som for sitt vedkommende er villig til inntil videre å oprettholde tollhvilen etter 31 juli 1933, å gjøre denne sin fortsatte tilslutning til den avhengig av det forbehold at det står Norge fritt å treffe de forholdsregler som måtte ansees for nødvendige til beskyttelse av viktige næringsinteresser mot utenlandsk dumping.»

Imidlertid mottok regjeringen meddelelse om at tollhvileavtalen i løpet av august og september måned var blitt opsagt av flere land (Irland, Nederland, Sveits og Sverige), mens andre (Danmark og senere Frankrike) hadde tatt nye vidtgående forbehold. De betenkeligheter av mere prinsipiell og almindelig natur som oprindelig hadde gjort sig gjeldende mot å sette i kraft de omhandlede tollforhøielser (nevnt i statsminister Mowinckels brev til finans- og tollkomitéens formann av 19 juni 1933), blev derved i betydelig grad svekket. Regjeringen fant derfor å burde opta til overveielse å søke de betingede tollforhøielser satt i kraft enten i henhold til de ved tiltredelsen av tollhvilen gjorde forbehold eller ved å gå til opsigelse av denne. Da Norge som medlem av verdenskonferansens organisasjonskomité var blandt innbyderne til tollhvilen, fant regjeringen det lite ønskelig å gå til opsigelse av avtalen iallfall før nogen av de andre innbydende makter hadde tatt et slikt skritt. Derimot mente den at de omhandlede tollendringer visstnok måtte kunne gjennomføres i henhold til de ved tiltredelsen gjorde forbehold, idet disse måtte ansees å dekke alt hvad Stortinget besluttet i forbindelse med regjeringens tollforslag. Denne opfatning av for-

beholdenes rekkevidde viste sig ved underhåndsundersøkelse også å deles av verdenskonferansens sekretariat.

Efter dette besluttet regjeringen å iverksette den av Stortinget truffe beslutning, og under 30 oktober 1933 blev de forskjellige legasjoner anmodet om å gi de til Oslokonvensjonen sluttede land fornøden underretning i henhold til konvensjonens artikkel 1.

II.

I sine svar på disse henvendelser har den danske, finske, nederlandske og svenske regjering fremholdt at iverksettelsen av de omhandlede tollforhøielser vilde berøre viktige eksportinteresser i deres respektive land og derfor vilde være egnet til å skade vareutvekslingen mellom disse og Norge. Det er også blitt antydnet muligheten av motforanstaltninger fra enkelte Oslomakters side. Hvert enkelt av svarene går ut på en henstilling til den norske regjering om ikke å iverksette enkelte av de omhandlede endringer i den norske tolltariff. Ialt omfatter disse henstillinger ikke mindre enn 10 av de påtenkte 13 tollforhøielser.

Den belgiske regjering har ikke besvart vår henvendelse med nogen formell protest, men har gjort oppmerksom på at belgiske firmaer har en betraktelig eksport av gummiringer og gummidekker til Norge. Da den norske regjering på sin side hadde besværet sig over at den belgiske toll på kryssfinér av furu for nylig var blitt forhøiet fra 27 til 35 francs pr. 100 kg., mens bjerkefinér beholdt den tidligere tollsats av 27 francs pr. 100 kg., blev de to spørsmål satt i forbindelse med hverandre, med den følge at den belgiske toll på kryssfinér av furu igjen blev nedsatt til 27 francs pr. 100 kg., idet den belgiske regjering samtidig gav tilsagn om at den ikke på ny vilde bli forhøiet, så lenge den påtenkte norske tollforhøielse på gummiringer og gummidekker ikke blev iverksatt.

Den luxemburgske regjering har ikke avgitt noget særskilt svar på vår henvendelse; ovennevnte arrangement gjelder imidlertid ikke alene Belgia, men den belgisk-luxemburgske Union i sin helhet.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

I den danske svarnote datert 11 november 1933 gir den her akkrediterte danske sendemann uttrykk for sin regjering's alvorlige beklagelse over de foreslåtte tollforhøielser. Det anføres bl. a. at enkelte av disse tollforhøielser i virkeligheten må opfattes som rettet direkte mot den danske eksporthandel, idet innførselen av de pågjeldende artikler til Norge så godt som utelukkende finner sted fra Danmark. Det siktes spesielt til fjær og dun samt osteløpe og ostefarve. Det fremholdes enn videre at det her dreier sig om danske eksportinteresser som har bestått i henholdsvis 30 og 50 år, og som i 1932 representerte en verdi av henimot en halv million kroner.

Den danske sendemann gjør i sin ovennevnte note ytterligere oppmerksom på at Danmark også har en betydelig eksport av uforarbeidede staver av bøk, blyanter, gummiringer, gummidekker, lim og tomater til Norge, og at denne eksport vil bli følelig rammet av de foreslåtte tollforhøielser.

Endelig uttaler sendemannen frykt for at de omhandlede tollforhøielser vil bevirke at samhandelen mellom Norge og Danmark som i de siste år har vært sterkt avtagende, ytterligere vil gå ned, navnlig til ugunst for Danmark, og at det, såfremt forhøielsen settes i kraft, må regnes med en forsterket opinion i Danmark om iverksettelse av effektive foranstaltninger for atter å tilveiebringe det tidligere forhold i handelsforbindelsene mellom de to land.

Det er i anledning av disse uttalelser å bemerke at handelsbalansen mellom Norge og Danmark som tidligere utviste et stort eksportoverskudd i Danmarks favør, i den senere tid er blitt noget mindre gunstig for dette land. En ytterligere forrykning av dette forhold ved økning av de norske tollsatser kan lett tenkes å få til følge at man fra dansk side søker å begrense innførselen fra Norge. Det kan i denne forbindelse henvises til visse danske planer om å skape en nasjonal kvelstoffindustri som kunde gjøre det danske landbruk uavhengig av importen av norsk kunstgjødning. Til gjennomførelse av disse planer kreves bl. a.

dansk statsstøtte i en eller annen form. En for Danmark ufordelaktig utvikling av handelssamkvemmet mellom de to land vil utvilsomt innebære fare for at tanken vil søkes bragt ut i livet. Der eksporteres årlig norske gjødningsstoffer til Danmark til en verdi av 6 à 7 millioner kroner. Iverksettelsen av de danske planer vilde forrykke den gjensidige vareutveksling mellom de to land til stor skade for Norge.

Den finske svarnote blev tilstillet den norske sendemann i Helsingfors under 16 f. m. Det uttales i denne at de påtenkte tollforhøielser på tøisko med såler av gummielastikum og på visse fajansevarer er egnet til å vanskeliggjøre eksporten av disse artikler fra Finland til Norge, og det henstilles derfor at den norske regjering tar spørsmålet om disse tollforhøielser under fornyet overveielse.

I sin svarnote gjør den nederlandske regjering oppmerksom på at iverksettelsen av enkelte av de foreslåtte tollforhøielser i høieste grad vil skade den hollandske eksport av gummiringer og tøisko med såler av gummielastikum til Norge. Samtidig gjøres det gjeldende at denne eksport allerede er lite lønnende og at en forhøielse av tollene på de omhandlede artikler vilde virke helt prohibitivt.

De svenske forestillinger tar i første rekke sikte på de foreslåtte tollforhøielser på tøisko med såler av gummielastikum og på fajanse. Hvad den førstnevnte artikkel angår, anføres det at den forhøiede tollsats som iberegnet tilleggene vil utgjøre kr. 2,16 pr. kg. (mot hittil kr. 1,44) kommer til å sette en stopper for importen av denne artikkel fra Sverige. Det fremholdes i denne forbindelse at den svenske toll på tøisko med såler av gummielastikum kun utgjør kr. 1,50 og således nogenlunde svarer til den nugjeldende norske toll. Det gjøres enn videre gjeldende at spørsmålet om forhøielse av den norske toll på de ovenfor omhandlede tøisko allerede er blitt drøftet under konferanser som den svenske legasjon våren 1932 hadde med vedkom-

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

mende norske myndigheter i anledning av visse påtenkte endringer i den norske tolltariff, og at der under disse fra ansvarlig norsk hold blev gitt den her akkrediterte svenske sendemann tilsagn om at den daværende regjering vilde avholde sig fra å forhøie tollen på denne artikkel. Under hensyntagen til disse forsikringer har de svenske statsmyndigheter på sin side undlatt å gjennomføre visse tollforhøielser som vilde ha virket generende på den norske eksport til Sverige.

Med hensyn til forhøielsen av tollen på visse fajansevarer bemerkes det at spørsmålet likeledes har vært berørt under forhandlingene i 1932, og at tollen på fajanse allerede er blitt forhøiet fra 1 juli 1933. Det blev fra svensk side gjort forestillinger i den anledning, men uten resultat. Under disse omstendigheter mente den svenske regjering å kunne gjøre regning på at fajansetollen ikke vilde bli ytterligere forhøiet. Den svenske eksport av fajanse til Norge består hovedsakelig av billige varer og har allerede avtatt i de siste år. Den foreslåtte nye tollsats vil effektivt utgjøre 45 øre pr. kg. (mot nu 36 øre), og det hevdes fra svensk side at den vil virke helt prohibitivt.

I skrivelser av 16, 17, 18 og 21 november gjorde Utenriksdepartementet Finansdepartementet bekjent med de fremkomne forestillinger fra dansk, svensk, finsk og belgisk side og fant samtidig å burde fremheve at en eventuell gjennomførelse av toll-

forhøielsene vilde være forbundet med alvorlige handelspolitiske betenkeligheter. I sin svarskrivelse datert 29 november har Finansdepartementet meddelt at det under hensyntagen til Utenriksdepartementets uttalelser i saken fant, at iverksettelsen av de omhandlede tollforhøielser i sin helhet burde utstå inntil det nye Storting har kunnet ta stilling til spørsmålet, idet det samtidig bemerkes at det ikke antas å være tilstrekkelig grunn til å gjøre gjennomførelsen av tollforhøielsene alene for de satser som der ikke er reist innvendinger mot, nemlig «kurver 1.», klæruller og snekjettinger, til gjenstand for kongelig resolusjon.

III.

Til nærmere belysning av Norges handelspolitiske forhold til Oslomaktene hitsettes en efter den offisielle norske handelsstatistikk utarbeidet opgave over handelsbalansen mellem Norge og hvert enkelt av disse land i de 4 siste år og i de 3 første kvartaler av inneværende år. For oversiktens skyld har man funnet å burde komplettere denne opgave med en tilsvarende tabell over vår handelsomsetning med nogen utenfor Oslokonvensjonen stående land, nemlig Tyskland, Storbritannia, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater og Japan, idet disse land, som det nedenfor vil bli nærmere gjort rede for, i ikke mindre grad enn Oslomaktene vilde bli rammet av de omhandlede tollforhøielser.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

Norges handelsbalanse med Oslomaktene samt Tyskland, Storbritannia, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater og Japan.

	1929	1930	1931	1932	3 første kvart. 1/1—1/10 1933
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
Sverige					
Innførsel fra	96 951	89 429	88 727	58 332	39 855
Utførsel til	41 737	44 406	30 232	31 647	25 688
Innførselsoverskudd i Sveriges favør	55 214	45 023	58 495	26 685	14 167
Danmark					
Innførsel fra	65 207	73 840	69 785	33 980	21 301
Utførsel til	31 643	36 551	18 841	25 028	17 803
Innførselsoverskudd i Danmarks favør	33 564	37 289	50 944	8 952	3 498
Finnland					
Innførsel fra	1 484	1 998	1 839	3 115	2 789
Utførsel til	4 401	4 679	3 930	4 387	5 154
Innførselsoverskudd i Norges favør	2 917	2 681	2 091	1 272	2 365
Nederland					
Innførsel fra	48 846	43 675	34 595	29 215	15 821
Utførsel til	18 658	26 474	17 702	19 572	13 621
Innførselsoverskudd i Nederlands favør	30 188	17 201	16 893	9 643	2 200
Belgisk-Luxembourgsk Union					
Innførsel fra	34 589	30 352	25 114	22 681	15 821
Utførsel til	31 731	24 894	16 865	19 693	13 621
Innførselsoverskudd i Unionens favør	2 858	5 458	8 249	2 988	2 200
Tyskland					
Innførsel fra	261 377	229 300	198 390	147 288	101 686
Utførsel til	97 946	81 774	54 176	68 774	50 832
Innførselsoverskudd i Tysklands favør	163 431	147 526	144 214	78 514	50 854
Tsjekkoslovakia					
Innførsel fra	8 867	9 534	9 914	9 120	4 374
Utførsel til	1 528	1 537	1 215	1 759	1 389
Innførselsoverskudd i Tsjekkoslovakias favør	7 339	7 997	8 699	7 361	2 985
Storbritannia					
Innførsel fra	227 532	274 385	175 150	148 560	110 220
Utførsel til	203 074	173 271	130 974	143 635	82 243
Innførselsoverskudd i Storbritannias favør	24 458	101 114	44 176	4 925	27 977
De Forente Stater					
Innførsel fra	112 292	102 943	66 035	58 220	34 080
Utførsel til	73 576	55 121	33 099	50 949	43 684
Innførselsoverskudd i De Forente Staters favør	38 716	47 822	32 936	7 271	9 604
Norgesfavør					
Japan					
Innførsel fra	1 579	2 983	1 279	1 190	1 721
Utførsel til	9 507	12 534	6 300	13 505	13 576
Innførselsoverskudd i Norges favør	7 928	9 551	5 021	12 315	11 855

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

IV.

Følgende statistiske opgaver viser hvorledes Norges samlede import av de varer som de foreslåtte tollforhøielser gjelder, fordeler sig på de forskjellige fremmede land som produserer disse varer:

1. Blyanter og blyantstifter.

Ifølge norsk statistikk utviser importen av blyanter til Norge følgende tall:

	1931		1932		1933 (¹ / ₁ — ³⁰ / ₁₁)	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
Danmark	2 784	27 840	4 475	26 362	4 906	32 681
Nederland	5	50	389	1 708	581	1 777
Storbritannia	1 345	13 450	2 390	16 154	2 728	15 933
Sverige	88	880	143	1 095	368	1 784
Tsjekkoslovakia	1 835	18 350	1 478	9 064	1 326	11 204
Tyskland	36 406	364 060	26 492	178 268	27 082	210 006
Østerrike	338	3 380	144	1 047	107	2 480
Frankrike	63	630	58	376	11	143
De Forente Stater	406	4 060	170	1 580	145	1 049
Japan	7	70	103	679	3 332	6 776
Andre land	207	2 070	113	752	78	467
Ialt	43 484	434 840	35 955	237 085	40 664	284 300

2. Fjær og dun.

Efter norsk statistikk har importen av sengefjær, dun, m. v. (renset) i januar—november 1933 opgått til:

	Mengde	Verdi
	Kg.	Kr.
Danmark	65 911	277 187
Frankrike	7	28
Færøiene	25	104
Island	36	146
Storbritannia	6 639	23 419
Sverige	759	1 515
Tsjekkoslovakia	5	21
Tyskland	10 448	56 308
Østerrike	26	170
China	75	616
Ialt	83 931	359 514

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

For Danmarks vedkommende utviser den norske statistikk sammenlignet med totalimporten i de 3 siste år følgende tall:

	1930		1931		1932	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	Kg.	Kr.	Kg.	Kr.	Kg.	Kr.
Samlet import	197 336	927 500	169 962	837 913	118 749	522 316
Fra Danmark	155 300	674 900	123 100	606 800	97 600	426 700

3. Tomater.

Efter norsk statistikk har importen av tomater i 1932 opgått til:

	1932 Mengde Kg.	
Danmark	18 263	(verdi kr. 21 950)
Nederland	170 667	
Tyskland	87 293	
Kanariøyene	34 276	
.....	
Ialt	<u>320 617</u>	

4. Gummiringer og ytterdekker til gummiringer.

Efter norsk statistikk utgjorde innførselen av
a) Ytterdekker til gummiringer (automobildekk):

	1930	1931	1932	1933 ^{1/1} — ^{30/11}	
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kr.
Belgia og Luxemburg	61 800	77 300	96 808	80 350	515 613
Danmark	44 200	45 000	12 267	15 147	50 344
Frankrike	—	13 300	17 271	24 659	124 696
Nederland	—	—	—	119	460
Italia	24 900	42 400	39 674	52 589	249 483
Storbritannia	136 900	108 400	144 658	114 081	416 191
Sverige	—	16 700	17 450	3 020	15 939
Tyskland	16 200	63 600	21 491	8 894	46 841
De Forente Stater	460 600	310 500	332 215	248 443	936 228
Japan	—	—	—	127	375
.....
Ialt	782 290	679 132	682 192	550 664	2 365 947

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

b) Gummiringer, derunder sykkelringer, -slanger etc.

	1930	1931	1932	1933 ¹ / ₁ — ³⁰ / ₁₁	
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kr.
Danmark	38 800	39 800	36 900	20 944	72 419
Belgia og Luxemburg	—	21 100	16 753	19 635	79 179
Sverige	—	5 248	2 074	1 142	4 859
Nederland	—	8 312	8 491	6 703	16 244
Storbritannia	29 200	66 610	29 241	33 120	132 690
Tyskland	—	19 208	6 353	9 415	33 257
Frankrike	—	29 318	16 452	33 196	101 499
Italia	—	31 403	6 092	6 148	28 749
De Forente Stater	33 800	39 566	21 200	23 472	101 161
Japan	—	—	—	2 166	4 616
.....
Ialt	144 737	261 618	147 619	155 990	574 995

5. Tøisko med såler av gummielastikum.

Efter norsk statistikk utviser importen av kalosjer og annet fottøi uten skaft (herunder iberegnet tøisko med såler av gummielastikum):

	1930	1931	1932	1933 ¹ / ₁ — ³⁰ / ₁₁	
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kr.
Sverige	35 715	70 678	55 230	106 572	482 196
Danmark	29 252	12 697	6 563	14 644	30 309
Finnland	16 671	17 140	3 800	10 340	39 215
Polen	27 286	19 191	—	3 508	11 300
Tyskland	44 177	55 965	19 809	29 771	173 125
Storbritannia	20 574	26 852	28 719	53 562	129 773
Tsjekkoslovakia	24 705	36 172	44 034	46 836	153 838
De Forente Stater	174 341	117 857	28 249	19 303	96 753
Japan	—	19 491	98 861	126 025	286 623
Andre land	4 971	7 768	9 588	—	—
Ialt	294 853	383 811	294 853	423 417	1 438 310

I svensk statistikk er importverdien av de fra Sverige til Norge importerte kvanta av tøisko med såler av gummielastikum oppgitt som følger:

1930	1931	1932
Kr.	Kr.	Kr.
114 832	103 356	162 891

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

6. Fajanse.

Ifølge norsk statistikk fordelte importen av fajanse (undtagen fliser) sig som følger på de forskjellige land:

	1930	1931	1932 ¹	1933 ¹ / ₁ — ⁸⁰ / ₁₁ ¹	
	kg.	kg.	kg.	kg.	kr.
Sverige	104 816	105 631	91 865	73 010	110 589
Danmark	22 759	20 058	19 667	15 416	43 488
Nederland	82 379	45 327	2 009	4 065	10 129
Belgia	19 423	17 612	—	2 319	4 470
Storbritannia	380 867	358 703	285 565	220 599	354 767
Frankrike	14 535	14 937	3 603	3 893	6 118
Italia	15 602	6 309	6 037	10 551	16 727
De Forente Stater	7 930	10 370	—	723	1 978
Tsjekkoslovakia	12 574	13 408	6 443	37 737	59 959
Tyskland	609 895	503 783	384 248	305 558	391 605
Finnland	—	—	7 887	10 634	15 007
Japan	771	527	3 753	28 126	39 012
Andre land	8 403	11 432	—	—	—
Ialt	1 279 183	1 107 570	817 586	714 929	1 058 757

7. Lim.

Ifølge norsk statistikk viser importen av lim, andre slags, følgende tall:

	1930	1931	1932	1933 ¹ / ₁ — ⁸⁰ / ₁₁	
	kg.	kg.	kg.	kg.	kr.
Ialt	387 633	406 870	561 528	533 981	506 014
Herav fra Danmark	—	—	7 369	11 651	13 610
—»— Nederland	—	—	61 584	44 786	41 135
—»— Tyskland	—	—	98 094	108 327	130 548

8. Osteløpe, normal, samt ostefarve.

a) Importen av osteløpe, normal, utgjorde efter norsk statistikk:

	1930	1931	1932	1933 ¹ / ₁ — ⁸⁰ / ₁₁	
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kr.
Ialt	54 850	58 240	43 476	41 356	52 654
Herav fra Danmark	—	43 000	32 631	30 345	38 677

¹ Undtatt sanitærartikler.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

Til sammenligning kan nevnes at den danske statistikk for eksport av osteløpe til Norge utviser følgende tall:

	1930		1931		1932	
	Kg.	Kr.	Kg.	Kr.	Kg.	Kr.
	42 000	47 000	43 100	49 000	30 900	39 000

b) Importen av ostefarve utgjorde efter norsk statistikk:

	1930	1931	1932	1933 ¹ / ₁ — ³⁰ / ₁₁	
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.	Kr.
Ialt	2 410	2 024	1 467	996	1 961
Herav fra Danmark	—	—	1 000	669	1 007

9. Uforarbeidede trevarer av bøk.

Importen av uforarbeidede trevarer av bøk utgjorde efter norsk statistikk:

	1932		1933 ¹ / ₁ — ³⁰ / ₁₁	
	m. ³	Kr.	m. ³	Kr.
Ialt	2 548	120 524	4 068	140 673
Herav fra Danmark	2 146	81 672	2 412	113 172

En ikke ubetydelig andel av disse uforarbeidede trevarer av bøk har formodentlig bestått av staver.

V.

Det fremgår av ovenstående opgaver at gjennomførelsen av de foreslåtte tollforhøielser ikke alene vil virke hemmende på importen av de omhandlede varer fra Oslo-maktene, men at den også på det føleligste vil berøre flere andre lands eksportinteresser. Blandt disse land bør først og fremst nevnes Tyskland, Storbritannia, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater og Japan.

Hvad Tyskland angår, er det å bemerke at handelsbalansen mellom Norge og dette land, som tidligere har vært sterkt ugunstig for Norge, på grunn av forskjellige omstendigheter nu har forandret sig, således at den iallfall efter den offisielle tyske statistikk for første halvår 1933 utviser et lite eksportoverskudd til fordel for

Norge. Denne forskyvning av handelsbalansen har gjort et visst inntrykk og foranlediget adskillige kommentarer fra offisielt tysk hold. Selvom de tyske myndigheter i den senere tid ved forskjellige anledninger har gitt bevis på den velvillige holdning som de inntar overfor vårt land, er det ikke desto mindre alvorlig fare for at den innskrenkning i importen av tyske varer her til landet som gjennomførelsen av de omhandlede tollforhøielser formentlig vilde bevirke, fra tysk side vil bli besvart med visse forholdsregler som under de nuværende handelspolitiske forhold vilde ramme den norske eksporthandel særlig hårdt.

De importinnskrenkninger som de forskjellige land og ikke minst Tyskland under den nuværende økonomiske krise har sett sig nødt til å gripe til, stiller allerede til-

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

strekkelig store vanskeligheter i veien for den norske eksport, uten at denne også skal utsettes for særlige motforanstaltninger rettet spesielt mot Norge.

Efter norsk statistikk har handelsbalan-

sen mellom Norge og Tyskland i de 4 siste år samt i de 3 første kvartaler av 1933 forholdt sig som ovenfor angitt (se side 7).

Den offisielle tyske statistikk utviser imidlertid følgende tall; i millioner RM.:

	1930	1931	1932	1933	
				1ste halvår	3 første kvartaler
Utførsel til Norge	207,0	162,4	100,2	41,0	63,0
Innførsel fra Norge	106,4	61,2	51,7	45,3	57,0

Den handelsoverenskomst som Norge siste sommer avsluttet med Storbritannia, byr våre handelsforbindelser med dette land en fast utviklingsbasis. Man kan imidlertid ikke se bort fra at handelssamkvemmet med Storbritannia ennu på flere områder lett kan gi anledning til forviklinger. Man skal i denne forbindelse nøie sig med å nevne spørsmålet om importen av britiske kull. Dertil kommer at handelsavtalen ikke dekker alle de felter hvorpå vanskeligheter kan opstå. På skibsfartens område har forholdene utviklet sig således at den britiske regjering, for å yde sine egne redere den beskyttelse de trenger, formentlig vil se sig nødsaget til å treffe foranstaltninger som lett kan tenkes å være til stor skade for den utenlandske skibsfart og ikke minst for den norske. Den britiske regjering vil uten tvil i det lengste bestrebe sig for i minst mulig utstrekning å forulempe et vennligsinnet land som Norge, og det er håp om at det ved eventuelle underhandlinger vil lykkes oss å avverge de uheldige følger som britiske foranstaltninger av den omhandlede art kunde tenkes å ha for den norske skibsfart. Situasjonen er imidlertid prekær og innbyr til den største forsiktighet. Også av hensyn til England bør vi under de nuværende forhold såvidt gjørlig søke å avholde oss fra enhver statsforanstaltning, det være tollforhøielser eller andre importrestriksjoner, som måtte være egnet til å fremkalle irritasjon i Storbritannia. Til ytterligere belysning av forholdet henvises til

ovenstående statistikk (se side 7) vedrørende Norges handelsbalanse med Storbritannia i løpet av de siste år.

Vårt handelspolitiske forhold til Tsjekkoslovakia kan naturligvis ikke tillegges så stor vekt som forholdet til Tyskland og Storbritannia. Våre eksportinteresser på dette land er imidlertid ikke betydningsløse, og det turde være utsikt til at avsetningen av forskjellige norske produkter på det tsjekkoslovakiske marked vil kunne økes.

Som det vil sees av ovenstående på den offisielle norske statistikk byggede opgave (se side 7) over Norges import- og eksporthandel med Tsjekkoslovakia i de 4 siste år, har handelsbalansen mellom de to land hele tiden avgjort vært i Norges disfavør. Det er imidlertid grunn til å håpe at dette forhold i nogen grad vil bedres ved en omlegning av de nu benyttede handelsmetoder og transportveier. Det er dog ikke uten interesse å bemerke at den tsjekkoslovakiske regjering fornylig gjennom sin her akkrediterede representant har funnet å burde henlede den norske regjeringens oppmerksomhet på at en del av de tollforhøielser som trådte i kraft fra 1 juli 1933, bl. a. den nye toll på perler samt tollene på visse fajansevarer, var egnet til å skade tsjekkoslovakiske eksportinteresser. Samtidig blev det fra tsjekkoslovakisk side uttalt håp om at den norske regjering ikke vilde søke gjennomført nye tollforhøielser på artikler som innførtes fra Tsjekkoslovakia.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

Gjennomførelsen av de foreslåtte tollforhøielser vilde også ramme amerikanske eksportinteresser. De Forente Stater er uten sammenligning vår største leverandør av gummidekker. Ikke mindre enn 50 pct. av Norges samlede import av denne vare i 1932 falt på Statene. En betraktelig del av de til Norge innførte tøisko med gummisåler kommer formodentlig også fra dette land. Endelig deltar De Forente Stater også i importen av fajansevarer til Norge. Hvad angår handelsbalansen mellom Norge og De Forente Stater, henvises til opgaven på side 7.

Norges nuværende handelspolitiske forhold til De Forente Stater er av den art at en viss forsiktighet også der må tilrådes. Den amerikanske regjering arbeider for tiden bl. a. med utferdigelse av omfattende reguleringsbestemmelser for skibsfarten (den såkalte amerikanske «Shipping Code»), som formodentlig i ikke liten utstrekning kommer til å berøre også fremmede lands og ikke minst Norges maritime interesser. Det vil sannsynligvis vise sig nødvendig å innlede forhandlinger herom i Washington.

Også på andre områder, spesielt i tollmessig henseende og i det hele tatt hvad vareomsetningen angår, er De Forente Staters handelspolitikk under sterk utvikling. De forskjelligere problemer som reiser sig på dette felt, vil ikke kunne løses uten forhandlinger med andre land, og det er all grunn til å anta at sådanne forhandlinger i nær fremtid vil måtte optas mellom Norge og De Forente Stater. Som det sees av ovenstående statistiske opgave, har importen av amerikanske varer her til landet hvad verdien angår i løpet av de siste 5 år minket med ca. 50 pct. Det kan neppe være tvil om at gjennomførelsen av de omhandlede tollforhøielser og den derav følgende ytterligere nedgang i vareimporten fra De Forente Stater til Norge vil vanskeliggjøre disse forhandlinger og forringe de chanser vi måtte ha til å opnå tilfredsstillende vilkår såvel for vår skibsfart som for vår eksporthandel på Amerika.

De foreslåtte tollforhøielser vilde også berøre den japanske eksporthandel. Særlig hvad angår importen av tøisko med gummisåler til Norge, har Japan i de siste år gjort sig sterkt gjeldende. Det er imidlertid å bemerke at handelsbalansen mellom de to land avgjort er i Norges favør. Mens importen av japanske varer til Norge i de 10 første måneder av 1933 opgikk til 1 721 000 kroner, beløp eksporten av norske varer til Japan sig til 13 576 000 kroner. Dertil kommer de betraktelige skibsfartsinteresser som vi har på Japan. Under disse omstendigheter vilde det være uklokt å utsette sig for motforanstaltninger fra japansk side ved å foreta tollforhøielser som vil ha til følge ytterligere å redusere importen av japanske varer til Norge.

Av de ovennevnte land har hittil hverken Danmark, Tyskland, Tsjekkoslovakia, De Forente Stater eller Japan opsagt tollhvilen.

Det er i denne forbindelse å bemerke at de foreslåtte tollforhøielser er motivert av rene beskyttelseshensyn. Fiskalt sett har de kun liten eller ingen betydning. Dessuten er de ment å inngå som permanente satser i den norske tolltariff (med undtagelse av tollforhøielser på «blyanter etc.» som Finans- og Tollkomiteen anbefaler gjennomført som midlertidig opfostrings-toll). Når de først er blitt iverksatt og har virket i nogen tid, vil det være ytterst vanskelig for den norske regjering å samtykke i nogen nedsettelse av de omhandlede tollsatser enten for å imøtekomme protester og kanskje undgå motforanstaltninger fra utlandets side, eller for derved under eventuelle traktatforhandlinger å opnå tilsvarende innrømmelser til fordel for norske varer i vedkommende land. Å berøve de angjeldende norske bedrifter den beskyttelse som disse tollforhøielser måtte bety for dem efterat de kanskje måtte ha utvidet sin drift og i det hele tatt innrettet sig under forutsetningen av at de også i frem-

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

tiden vilde fortsette med å arbeide i ly av den nye toll, vilde være å sette dem i en langt vanskeligere stilling enn den hvor de for tiden befinner sig.

Dessuten er det å bemerke at en sådan «prutningspolitikk» kun lite vilde stemme med de prinsipper som den norske regjering hittil har fulgt under forhandlinger til ordning av Norges handelsforbindelser med fremmede land. Det har ganske visst hendt at vi under sådanne forhandlinger er blitt tvunget til å yde kompensasjoner — også i form av tollnedsettelse til opnåelse av tilsvarende fordeler for den norske eksport, men den norske regjering har hittil kun motvillig gått med på en sådan byttepolitikk, og det vil bety en prinsipiell kursforandring om man nu forhøier enkelte av de norske tolltariffsatser med den eventualitet for øie at disse tollforhøielser vil kunne benyttes som prutningsmon under fremtidige forhandlinger med utlandet.

VI.

De industrielle interesser som de omhandlede tollforhøielser har til hensikt å tilgodese synes ikke nasjonaløkonomisk sett å kunne tillegges så stor betydning at de på nogen måte opveier de alvorlige handelspolitiske betenkeligheter som gjennomførelsen av disse tollforhøielser støter på. De norske industrigrener, hvis virksomhet og avsetning på det hjemlige marked ønskes beskyttet mot den utenlandske konkurranse, omfatter forholdsvis få bedrifter. En hel del av dem som har virket i noen år, har hittil gitt ganske tilfredsstillende resultater og kan på ingen måte sies å lide nød. Flere av disse bedrifter innskrenker sig ikke til å arbeide for det hjemlige marked, men produserer også med eksport for øie. Å yde industrielle foretagender som selv deltar i konkurransen på utenlandske markeder, ytterligere beskyttelse for deres produksjon i form av forhøiede tollsatser, vilde unektelig fremstille sig som lite naturlig i vedkommende fremmede lands øine. Det er nok så at flere av de bedrifter det her gjelder er forholdsvis nye foretagender, men mesteparten av de produkter de tilvirker

blev tidligere overhodet ikke fremstillet her i landet, og deres produksjonsvirksomhet spiller i det hele tatt en nokså beskjeden rolle i den nasjonale husholdning. Så ønskelig det enn var å kunne yde disse nye bedrifter den tollbeskyttelse de måtte trenge, må dog deres interesser vike for det langt viktigere hensyn som bør tas til skibsfarten og eksportnæringene. Nedenstående oversikt, i hvilken man har søkt i korte trekk å redegjøre for hver enkelt av de foreslåtte tollforhøielser og de økonomiske interesser som knytter sig til samme, vil ytterligere belyse disse forhold.

Den foreslåtte forhøielse av tollene på «Blyanter, etc. 2 c blyanter og blyantstifter ellers» (l.nr. 39) fra kr. 0,35 til kr. 0.80 pr. kg. er foranlediget ved en henvendelse fra et enkelt firma, Den Norske Blyantfabrikk A/S., Oslo. Denne bedrift begynte sin virksomhet i august 1932. Det hevdes at dens produksjonskapasitet vil kunne dekke inntil $\frac{2}{3}$ av landets behov for blyanter. Firmaet innrømmer imidlertid at de nugjeldende valutaforhold for øieblikket yder det en viss beskyttelse. Norges Handelsstands Forbund har tatt avstand fra forslaget, og tollforhøielsen er kun anbefalt av Finans- og Tollkomitéen som en «opfostringstoll» til å hjelpe firmaet over de første begynnelsesvanskeligheter.

«Fjær etc. 2 b. ellers» (l.nr. 181 i nugjeldende tolltariff, l.nr. 176 i tariffen for 1932—33) er for tiden belagt med en toll av kr. 0,25 pr. kg. Denne toll er foreslått forhøiet til kr. 0,40 pr. kg. Kravet om tollforhøielsen er reist av et enkelt firma, Norsk Fjærfabrikk A/S., Oslo. Dette firma som blev grunnlagt i 1929, gjør bl. a. gjeldende at dets virksomhet på det norske marked i stadig større utstrekning hemmes av konkurransen fra dansk side, idet de danske tilvirkere av rensset fjær og dun har dannet en større sammenslutning, som under ledelse av Nordisk Fjærfabrik, Kjøbenhavn, avsetter sine varer i stadig større mengder på det norske marked. Det synes imidlertid ikke å være godtgjort at konkurranseforholdene i den siste tid har utviklet sig i en for det norske firma ugunstig retning

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

eller at det danske koncern selger sine varer til dumpingpriser her i landet.

Den foreslåtte endring i tollen på tomater går ut på en fremrykning av sesongtollen, således at tollfrihetsterminen innskrenkes til tiden fra 1 januar til 30 april i stedet for 1 januar til 31 mai (jfr. anmerkning under l.nr. 250 i den nugjeldende tolltariff, l.nr. 245 i tariffen for 1932—33). Andragende herom er innkommet fra Norsk Gartnerforening. Et lignende andragende hadde foreningen innsendt i 1929. Forslaget som har fått Landbruksdepartementets støtte, tar sikte på å fremme tidlig drivning av tomater her i landet og på å beskytte de økonomiske interesser som knytter sig dertil. Sesongtollbestemmelsene for tomater har allerede vært oppe til behandling såvel i 1930 som i 1931, uten at man fant å burde foreta noen forandring i samme.

Gummiringer og ytterdekker til gummiringer (jfr. tolltariffen for 1932—33 l.nr. 257 og den nye tolltariffs l.nr. 263, samt tariffen for 1932—33, l.nr. 881 og den nugjeldende tariffs l.nr. 893) er for tiden pålagt en toll av kr. 0,30 pr. kg. Gummiringer er foreslått utskilt som egen post fra l.nr. 263, og tollen forhøiet til kr. 0,50 pr. kg. Samme forhøielse er foreslått for ytterdekker. Firmaet A/S Askim Gummivarefabrikk, Oslo, hadde allerede i 1931 innsendt andragende om denne tollforhøielse. Spørsmålet er nu blitt reist igjen av samme firma. Til støtte for andragendet er det anført at den nugjeldende vektoll for automobildekker ikke står i noget rimelig forhold til den verditoll som betales for andre automobildeler og for automobilhjul med påmonterte ringer. Hvad sykkeldekker angår, gjøres det gjeldende at A/S Askim Gummivarefabrikk er i stand til å tilvirke dekker av likeså god kvalitet som de beste utenlandske, men at dens produksjon for tiden hemmes av importen av mindreverdige varer. Disse anføres svekkes imidlertid i betydelig grad av de hensyn som skyldes forbrukernes interesser. Som hevdet av Finansdepartementet i dets innstilling (St. prp. nr. 1 (1933) Om tollavgifter), kan det

under de nuværende forhold fremstille sig som ytterst betenkelig å gå til tollforhøielse på så almindelig anvendte og for samferdselen så nødvendige artikler som automobil- og sykkelringer.

Tollen på tøisko med såler av gummielastikum er foreslått forhøiet fra kr. 0,80 til kr. 1,20 pr. kg., idet denne artikkel foreslås utskilt fra l.nr. 266 i den nugjeldende tolltariff (l.nr. 260 i tariffen for 1932—33). Kravet på tollforhøielsen er reist av A/S Den Norske Galosje- og Gummivarefabrikk, Mjøndalen og av A/S Askim Gummivarefabrikk, Oslo. Til støtte for dette krav hevdes det bl. a. at den nugjeldende tollsats, som blev vedtatt i 1927, ikke lenger yder tilstrekkelig beskyttelse for den innenlandske produksjon, idet det efter hvert er kommet nye vareslag på markedet med de skiftende moter. Det anføres enn videre at det i de senere år er blitt tilført det norske marked store kvanta tøisko med gummisåler fra visse land, som av spesielle grunner kan levere denne artikkel til usedvanlig lave priser. Blandt disse land nevnes spesielt Japan. Norges Handelsstands Forbund har imidlertid frarådet tollforhøielsen. Det er å bemerke at spørsmålet allerede har vært forelagt Stortinget i 1931 og i 1932. Det var dengang som i år innkommet ansøkninger såvel om tollnedsettelse fra importørhold som om tollforhøielse fra de norske fabrikanter side. Stortinget fant imidlertid ikke å burde forandre den i 1927 fastsatte tollsats.

Tollen på «Fajanse b annet» (undtatt hvit eller ensfarvet) (jfr. tolltariffen av 1932—33 l.nr. 320 og den nuværende tariffs l.nr. 325) er foreslått forhøiet fra kr. 0,20 til kr. 0,25 pr. kg. Andragendet om tollforhøielsen er fremkommet fra Egersunds Fajansefabrikk Co. Firmaet uttaler bl. a. til begrunnelse for sin ansøknning at tilbakegangen i salget allerede har vært så stor at fabrikkens lager er overfylt. Det frykter på grunn av de nuværende skarpe konkurranseforhold for å måtte foreta visse driftsinnskrenkninger og opsi en større del arbeidere og funksjonærer. Norges Glass- og Stentøikjøbmenns Landsforening har fra-

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

rådet tollforhøielsen. Den fremholder at forbruket av hvite stabelartikler er gått sterkt tilbake, hvilket forklarer fajansefabrikkens økede lagre. Foreningen hevder dessuten at de norske varer på grunn av sin utmerkede kvalitet burde være fullt konkurransedyktige, idet den store import av fajanse delvis består av mindreverdige varer. Det er å bemerke at Egersunds Fajansefabrik Co.'s andragende, som går ut på en tollforhøielse fra kr. 0,15 til kr. 0,30 pr. kg. allerede delvis er blitt tatt til følge, idet tollen på den kostbarere dekorerte eller flerfarvede fajanse fra 1 juli d. å. er blitt forhøiet til kr. 0,20 pr. kg.

Tollen på «kurver 1, vesentlig av uavbarkede kvister» (l.nr. 396 i nugjeldende tariff, jfr. l.nr. 389 i tariffen for 1932—33) er foreslått forhøiet fra kr. 0,12 til kr. 0,20 pr. kg. Kravet på tollforhøielsen er blitt fremsatt av Norges Håndverkerforbund under henvisning til den stadig skarpere utenlandske konkurranse som kurvhandverket lider under. Forbundets andragende gikk ut på forhøielse av samtlige tollsatser på «Kurver etc.», (den nuværende tolltariffs l.nr. 396—399) med op til flere 100 procent. Finans- og Tollkomiteen fant kun å burde ta andragendet til følge forsåvidt angår l.nr. 396 (kurver vesentlig av uavbarkede kvister), for hvilken artikkel den nuværende tollbeskyttelse utregnet i procenter av innførselsverdien stiller sig lavest. (8,19 pct. mens de 3 øvrige kurvartikler i tolltariffen har en beskyttelse på 37,59, 56,1 og 57,64 pct.).

Den nuværende toll på «Lim d, andre slags» (den nugjeldende tolltariffs l.nr. 413, jfr. tariffen for 1932—33 l.nr. 405) utgjør kr. 0,08 pr. kg. Den er foreslått forhøiet til kr. 0,10 pr. kg. Andragendet er innkommet fra Kongshavn Lim- og Gelatinfabrik, Bergen. Det anføres at firmaet vilde være i stand til å dekke hele landets behov av lærlim og benlim, men at det som følge av den utenlandske konkurranse i betydelig grad har måttet innskrenke sin drift. Andragendet har fått såvel Valutakomiteens som Handelsdepartementets støtte. Finansdepartementet har imidlertid henvist til behandlingen av spørsmålet om tollfor-

høielse på pulverisert lim, som fant sted i 1923, og under hvilken det blev godtgjort at det var forbundet med adskillige betenkeligheter ved tollforhøielse å fordyre et teknisk hjelpemiddel som lim, for hvilket det er stadig stigende behov i en rekke norske industrigrener.

Klæsroller er foreslått overført fra l.nr. 532 i den nugjeldende tolltariff (jfr. tariffen av 1932—33 l.nr. 521) til l.nr. 528 i den nugjeldende tolltariff (jfr. tariffen for 1932—33 l.nr. 517). Herved vilde tollene bli forhøiet fra kr. 0,03 til kr. 0,05 pr. kg. Andragendet er fremkommet fra De mekaniske verksteders landsforening, som hevder at de norske fabrikanter av klæsroller vil være helt i stand til å tilfredsstillende landets behov for denne vare. Norges Jernvarehandleres Forbund, Jernvaregrossisternes Forening og Norges Handelsstands Forbund har frarådet tollforhøielsen. Finansdepartementet fant at det ikke var tilstrekkelig grunn til tollforhøielsen på den her omhandlede artikkel, som har en utstrakt anvendelse i hjemmene.

Vridd, kortlenket kjetting til snekjeder som for tiden er tollfri, foreslås utskilt som egen post fra tolltariffens l.nr. 530 (jfr. tolltariffen for 1932—33 l.nr. 519), og belagt med en toll av 5 øre pr. kg. Andragendet er fremsatt av A/S Kjettingfabrikken, Østre Aker, som bl. a. gjør gjeldende at den kun anvender norske råmaterialer ved tilvirkning av sine kjettinger. Etter å ha innhentet diverse uttalelser fant imidlertid Finansdepartementet at der ikke var tilstrekkelig grunn til tollpålegg på denne nødvendige forbruksartikkel.

Tollen på osteløpe, normal, samt ostefarve, tolltariffens l.nr. 609 (jfr. tolltariffen for 1932—33 l.nr. 596), foreslås forhøiet fra kr. 0,06 til kr. 0,15 pr. kg. Denne tollforhøielse er foranlediget ved en henvendelse fra Osteløpefabrikken, Bryn pr. Oslo. Firmaet hevder at dets kapasitet er tilstrekkelig stor til å dekke landets behov for osteløpe. Finansdepartementet har på sin side gjort gjeldende at den ansøkte tollforhøielse inklusiv tillegg beløp sig til ca. 30 pct. av produksjonsprisen mot nu vel 7 pct. Det

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

finner det derfor betenkelig å gå til sådan forhøielse av tollen på et for ostefabriksjonen nødvendig hjelpestoff.

Uforarbeidede staver av bøk foreslås utskilt som særskilt post fra tolltariffens l.nr. 836 (jfr. tolltariffen for 1932—33 l.nr. 825), med en grunntoll av kr. 0,02 pr. kg. mens varen nu er tollfri. Forslaget om tollforhøielse er fremkommet fra O. C. Axelsens Fabrikker A/S, Flekkefjord og Sem Fabrik A/S, Sem. Til begrunnelse for dette anføres den skarpe konkurransen fra utlandet, særlig fra Danmark, hvor bøkstavproducentene skal ha organisert sig og yder hverandre gjensidig støtte. De norske fabrikker an-

vender i stor utstrekning importert råmateriale som er tollfritt. Angående dette forslag har Finansdepartementet uttalt at tollpålegg på en vare som den heromhandlede vilde stride mot de almindelige anvendte prinsipper for vårt tollsystem.

Som ovenfor nevnt har den belgiske regjering gjort oprettholdelse av den nuværende belgiske toll på kryssfiner og furu (27 francs pr. 100 kg.), avhengig av at den norske toll på gummidekker ikke blir forhoiet. Ifølge norsk statistikk har eksporten av kryssfiner fra Norge til Belgia i de siste år opgått til:

1930		1931		1932		1933 jan.—nov.	
kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
177 400	79 200	57 341	22 215	148 000 (ca. 250 m ³)	60 200	283 595	97 620

Som det vil sees, har eksporten av norsk kryssfiner til Belgia tiltatt i betraktelig grad i 1933. Ifølge skrivelse fra Handelsdepartementet til Utenriksdepartementet av 4 november 1932 beregner Norges Trelastforbund den sannsynlige eksport av furukryssfiner til Belgia i perioden 1 mai 1933 til 1 mai 1934 til 1000 m³, hvilket skulde svare til ca. 30% av Norges samlede eksport av kryssfiner.

Under henvisning til ovenstående finner Utenriksdepartementet å burde fraråde at de ved Stortingets beslutning av 29 juni 1933 vedtatte betingede tollforhøielser blir gjennomført. Utenriksdepartementet vil derfor anbefale at Finans- og Tolldepartementet forelegger dette spørsmål for Stortinget så snart dertil måtte være anledning, med henstilling om at det må gi sitt samtykke til at de omhandlede tollforhøielser ikke blir iverksatt.

Efter det av Utenriksdepartementet anførte vil nærværende departement tilråde at de «betingede» tollforhøielser ikke settes i kraft, idet man med nevnte departement finner at de næringsinteresser som knytter sig til omhandlede tollforhøielser, ikke på nogen måte opveier de ulemper i handelspolitisk henseende som deres gjennomforelse må befryktes å ville innebære.

Departementet vil dog ved proposisjonen om tollavgifter for neste termin ta op til ny behandling mulige forandringer for såvidt angår de poster hvor det måtte kunne skje uten vesentlige ulemper i handelspolitisk henseende.

I henhold hertil skal departementet innstille:

At Deres Majestet vil bifalle og underskrive et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om undlatelse av å sette i kraft de forhøielser av tollen på artikler som Stortinget 29 juni 1933 har besluttet ut over hvad der er foreslått i St. prp. nr. 1 for 1933, kap. 2011, om tollavgifter.

Om undlatelse av å sette i kraft visse tollforhøielser.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget innbys til å fatte sådan

beslutning:

De forhøielser av tollen på artikler som Stortinget 29 juni 1933 har besluttet ut over hvad der er foreslått i St. prp. nr. 1 for 1933, kap. 2011, om tollavgifter, blir ikke å sette i kraft.

Finans- og Tolldepartementets innstilling følger i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 12 januar 1934.

Under Vår hånd og rikets segl

Haakon

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel

B. Rolsted